

Poštovani ! Koristim mogućnost uključiti se u javnu raspravu, uzimajući u obzir (uz razloge koje ste napisali u tekstu inačice) i vlastite razloge: (1) u tijeku osmoškolskog i srednjoškolskog školovanja ulagao sam dosta napora i vremena kako bih stekao što bolje temelje za ispravno korištenje vlastitog jezika, a što je kontinuirano potvrđivano pripadnošću skupini učenika s najboljim ocjenama u teoriji i u primjeni, (2) iako sam studirao prethodno spomenuto tek djelomično u području tehničkih znanosti, opisano u (1) ipak nisam zanemario, čemu su pomogli jednogodišnji (dva semestra) kolegiji Hrvatski jezik i kultura u početnom dijelu studija te moje sudjelovanje u njima u svojstvu demonstratora, (3) naučeno sam ponavljao i proširivao u tijeku mojeg stalnog rada u nastavi i u izradi svih oblika pisanih znanstveno-stručnih i drugih radova, kao i u izradi magisterija i doktorata, (4) tijekom cijelog razdoblja školovanja i rada uočio sam u bezbroj situacija pojavu «idiotizma profesije/struke» i «idiota profesije/struke», posebno razgovorom i korištenjem jedne od izdanih knjiga prof. dr.sc. Blažene Despot, a što mi je predstavljalo poticaj za ispravljanjem navedene negativne/niječne pojave, kao i za vlastitim usavršavanjem. Zbog prethodno navedenog uključio sam se u izradu sažetog osvrta na inačicu za javnu raspravu, koncepcija koje sadrži razne oblike: zaključivanje o (ne)ispravnosti predloženih upitnih dijelove sadržaja, upiti o (ne)ispravnosti nekih rješenja prijedloga, preporuke za moguće izmjene ili dopune, itd. Naziv Hrvatski pravopis, inačica..., str. 1 Pitanje svih oblika skupa riječi vezanih na riječ pravopis ? Mnogi to, ispravno, povezuju sa suprotnim pojmom krivopis, ali i sa mogućim oblikom ravnopis (izvedeno iz nekih Rječnika s pridjevima u riječima ravni/ krivi pravac ili ravni/ krivi smjer !?) Predgovor, str. 2 do 4 (1) podjela na fonološki i morfofonološki kriterij je ispravna, ali mi cijeloživotno iskustvo pokazuje na otežanu primjenu brojnih primjera za pojedine riječi; primjerice, neispravnu primjenu riječi potprogram, potkresati i dr. za fonološki kriterij te podstaviti, podtočka, podcijeniti, predsjednik i dr., za morfofonološki vidio sam u brojnim tekstovima čak i kod više- i visokoobrazovanih osoba, a što tek s mnogim nepoznatim primjerima/ riječima !? (2) navedenih 5 (pet) načela, od sustavnosti, tradicije pa do normativne hijerarhije i njihova povezanost te uvjetovanost svakako predstavljaju svestrani, cjeloviti i ispravni pristup stvaranju predočene inačice, ali niz oblika u svakom od načela traži opsežno znanje primjene u brojnim riječima ili komplementarnim parovima riječi. Izraziti primjer je vidljiv već u ograničenom broju riječi i komplementarnih parova za 3 (tri) podnačela normativne hijerarhije: uz preporučenu inačicu, u dopuštenoj inačici bi mogli biti više ili manje razumljivi i jasni primjeri zadaci- zadatci, podacipodatci, greška- grješka, krepost- krjepost, strelica- strjelica i vredniji- vrjedniji, kao i u istovrijednoj inačici ravnopravna rješenja bregovi- brjegovi, grehovigrjevovi, grešnik- grješnik, sprečavati- sprječavati i unapređivati- unaprjeđivati, ali je pitanje primjene (prema iskustvu iz tvrdnje 1) u Predgovoru) u brojnim daljnjim primjerima. Može se, između ostaloga, zaključiti: a) za razliku od nekih Pravopisa, primjerice Babić- Moguš- Finka koji je jednostrano iskazivao mnoga rješenja, novim svestranijim, cjelovitijim i ispravnim pristupom, primjerice u podnačelima normativne hijerarhije, ona mogu sada biti dvostruka i ravnopravna, b) unatoč pristupu te posljedicama i rješenjima navedenim u prethodnom a), brojna neizložena rješenja (kasnije u Pravopisnom rječniku !?) ipak u znatnoj mjeri umanjuju tvrdnje da se ne želi «iz sada pismenih ljudi stvoriti nepismene» (op. a.-...ili polupismene?) !? SLOVA, str. 6 1) iskustvo ukazuje da i znatan broj pismenih i obrazovani ljudi ne razlikuje četvrto i peto slovo abecede č i ć te sedmo i osmo slovo abecede dž i đ, 2) prethodnome iz (1) je u znatnoj mjeri doprinesla jednostranost Pravopisa Babić- Moguš- Finka, s velikom vjerojatnošću u cilju izbjegavanja «nepodobnih» rješenja iz Pravopisa V.S: Karadžića te Đ. Daničića: Izraziti primjeri su nekadašnji nazivi gradova Đakovo, Đurđevac, Đurđenovac i dr., koji su nakon 1991. hitno izmijenjeni u Djakovo, Djurdjevac, Djurdjenovac i dr., da bi sada opet morali pr(ij)evići u prvotne oblike, također je selo Sredska kraj Bjelovara registracijom u MUP RH, nasiljem šalterskog pojedinca, prešlo u Srijedska, a Petlovac u Baranji u P(i)jetlovac !?

GLASOVI, str.6 do 11 (1) pojedinačni glasovi a) više ne postoji pravilo pretvorbe slova k, g, h ispred slova e u č, ž, š (kako god se zvala, primjerice palatalizacija), odnosno pretvorbe slova k, g, h ispred slova i u c, z, s (kako god se zvala, primjerice sibilizacija) ? b) ranije su sufiksi u nizu imenica i naziva imale sufiks ač-ačica, primjerice pomagač, osigurač, glodač, brusač, kovač, kopač, nosilac i dr., a pitanje je koji oblik su imale riječi koje su označavale njihovu opremu ili alat ? Ponekad se imenica mogla primijeniti na osobu, a ponekad na opremu ili alat, ili čak na oboje. Jedan od niza prijedloga njihovog odnosa u paru mogao bi, za spomenute riječi, biti i : pomagač/ pomagatelj- pomagalo, osigurač/ osiguratelj-osiguralo, glodatelj/ glodač- glodalo, brusač/ brusitelj- brusilo, kovač/ kovatelj-kovalo, kopač/ kopatelj-kopalo, nositelj-nosilo i dr. !? c) opet pitanje mogućnosti pamćenja iznimaka trijeska-triješće, lijeska- liješće i dr. ? (2) glasovi u dodiru a) u tablici se prikazuju parovi zvučnih i bezzvučnih suglasnika, ali neki kasniji primjeri promjena riječi nisu prema tome pravilu, već predstavljaju iznimke, b) navode se zvučnici m, n, nj i dr., a koji skup slova s odgovarajućim nazivom je komplement ? c) da li su još uvijek komplement skupine slova vokali/ samoglasnici i konsonanti/ suglasnici ? VELIKO I MALO POČETNO SLOVO str. 12 do 19 SASTAVLJENO I NESASTAVLJENO PISANJE, str. 20 do 27 (1) u drugom NASLOVU su nabrojane vrste riječi, od imenica, pridjeva, zamjenica pa sve do veznika. Često, ili skoro uvijek, se piše, a samo u jednom dijelu stanovnika hrvatskog govornog područja, u RH i u dijaspori, se govori ujutro, uvečer, nagore, nadolje, uvis, navrh, na/ulijevo, na/udesno i niz analogno sastavljenih riječi. Ako još uvijek postoje navedene vrste riječi, uključujući i priloge u, na i dr., zašto nije u pisanju, ali i u govoru (ja tako u Zagrebu, u svojem cijelom obrazovnom i životnom dijelu pišem i govorim) u jutro, u večer, na gore, na dolje, u vis, na vrh, na lijevo ili u lijevo, na desno ili u desno i dr., (2) često se u desetljećima unazad pisalo i govorilo izuzetak-izuzeće- izuzeti, čemu je u Saboru RH, u prvom izbornom ciklusu 1990. prozborio pok. prvak HDZ MilKuj, javivši se u raspravi s dvije rečenice besmislicom na način: „ Ovdje u tekstu piše izuzetak i izuzeće , a hrvatski se kaže iznimka i iznimanje. A sad ću Vam navesti jedan izuzetak o koje,...“!?! Želim samo izjaviti da u cijelom svojem životu do 66 godina te u radnom vijeku od 41 godinu nikad nisam pročitao bilo koji tekst, ili čuo govor, na hrvatskom jeziku, s riječima iznimanje i iznimiti !? (3) o infinitivu glagola htjeti i negirati/ nijekati svakako se mora iskazati sljedeće parove, a zatim o njima donesti odgovarajući zaključak, odluku i pravilo. Parovi su: hoću- neću ho ćuneću hoću- ne ću ho ću- ne ću !? (4) javljaju se brojna složena prezimena ili imena i prezimena, od kojih je naveden samo ograničeni broj primjera koji mogu u pisanju i govoru imati više varijacija, od kojih je neka (su neke) ispravna/ ispravne, a neka-e neispravna-e. Primjerice, Robert de Niro- Robert deNiro- Robert deniro- Robert Deniro- Robert DeNiro, Vittorio De Sica- Vittorio DeSica- Vittorio de Sica- Vittorio Desica, Leonardo DiCaprio- Leonardo Dicaprio- Leonardo Di Caprio- Leonardo diCaprio, Vida Demarin- Vida De marin- Vida De Marin- Vida Demarin, itd. Dva su bitna problema kod složenih prezimena: a) Samo mali broj prethodnih prezimena s nekoliko varijacija pokazuje da za traženo složeno prezime nije moguće „na pamet“ znati unaprijed kako se piše odgovarajuća varijacija složenog prezimena dok istu ne vidimo napisanu, b) čak i kad znamo napisanu varijacije složenog prezimena važno je znati kako (s kojim akcentom/ naglaskom) izgovoriti složeno prezime. Primjerice, iskustvo pokazuje za prve, ispravne, varijacije zadnja dva složena prezimena da će velika većina običnih smrtnika izgovoriti ista na način Leonardo DiCaprio odvojeno kao Leonardo di Caprio, Vida Demarin odvojeno kao Vida De M(m)arin !? PISANJE RIJEČI IZ STRANIH JEZIKA, str. 28 do 30 KRAĆENJE RIJEČI, str 31 do 32 PRAVOPISNI ZNAKOVI, str. 33. ZAKLJUČAK U zalihi sam imao, i imam, još znatan broj općih i pojedinačnih primjedbi, ali uzimajući u obzir istjek zadanog roka za trajanje javne rasprave i moje ograničeno vrijeme za ovaj rad, završio bih s izloženim sadržajem. U želji da uspješno obavite postavljeni cilj, svrhu i zadatak, srdačan pozdrav

Prof. dr.sc. Miroslav Car, izv. prof. u mirovini